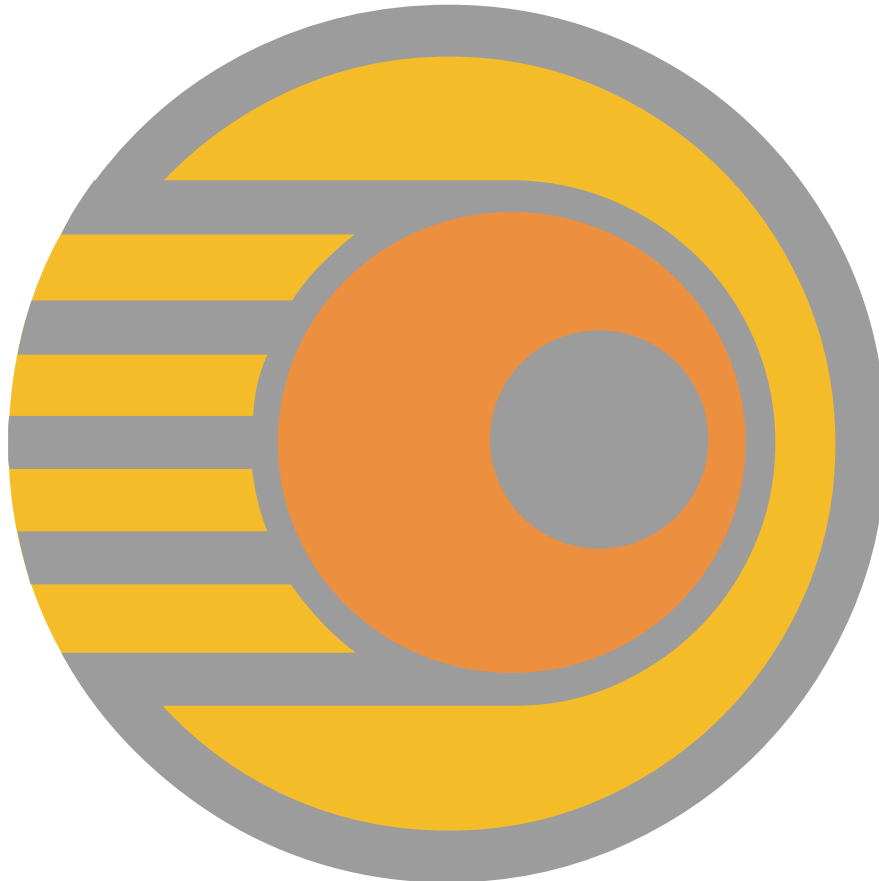

REDOVISAR

2007:3

Diagnosmönster i förändring

– nybeviljade förtidspensioner, sjukersättningar
och aktivitetsersättningar 1971–2005

Sammanfattning

Antalet nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar har ökat från drygt 40 000 år 1971 till något över 60 000 år 2005. Nybeviljandet var som störst år 2004 då ungefär 73 000 personer beviljades sjuk- eller aktivitetsersättning. Antalet kvinnor som nybeviljats förtidspension eller sjuk- och aktivitetsersättning har fördubblats mellan åren 1971 och 2005 medan nybeviljandet bland män däremot har minskat något under samma period. Nybeviljandet som ägde rum mellan 1998 och 2004 kännetecknades av en förskjutning neråt i åldrarna, framför allt bland kvinnor. Ökningen var mellan åren 1998 och 2004 procentuellt sett störst bland kvinnor i åldern 20–49 år. Ökningarna var stora även bland män yngre än 50 år.

Syftet med denna sammanställning är att ge en bild av hur diagnosmönstret för nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar har utvecklats mellan åren 1971 och 2005. Det är första gången Försäkringskassan beskriver diagnosmönstrets utveckling under en längre period.

Nybeviljandet av förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar dominerades länge av sjukdomar i rörelseorganen. Nybeviljandet inom denna sjukdomsgrupp har även ökat betydligt sedan början av 1970-talet. Den stora uppgången i antalet nybeviljanden det senaste årtiondet har dock framför allt kännetecknats av en markant ökning av psykiska sjukdomar. Denna utveckling medförde att de psykiska sjukdomarna år 2005, för första gången, var den vanligaste orsaken till nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar. Antalet nybeviljade kvinnor med psykiska sjukdomar steg från 15 per 100 000 i befolkningen år 1998 till 53 per 100 000 i befolkningen år 2004. Bland män var motsvarande siffror 14 respektive 31 per 100 000 i befolkningen. Statistiken visar emellertid att antalet nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar på grund av psykiska sjukdomar var något färre år 2005 jämfört med år 2004. Preliminära uppgifter visar även ett lägre antal för år 2006 jämfört med 2005. Rapporten *Psykiska sjukdomar och sjukdomar i rörelseorganen – nybeviljade förtidspensioner, sjukersättningar och aktivitetsersättningar 1987–2005. Redovisar 2007:4* ger en mera detaljerad bild av hur nybeviljandet av förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar för dessa sjukdomar har utvecklats.

Sjukdomar i cirkulationsorganen har minskat avsevärt mellan åren 1971 och 2005. Minskningar i nybeviljandet har skett för både kvinnor och män samt inom de flesta åldersgrupper. Antalet nybeviljanden på grund av sjukdomar i nervsystemet, skador och förgiftningar har legat på en låg nivå trots en relativt stark ökning bland kvinnor under perioden. Som grupp har övriga sjukdomar ökat något både bland kvinnor och bland män.

Att diagnosmönstret förändrats kraftigt de senaste decennierna innebär inte nödvändigtvis att det underliggande sjukdomsmönstret förändrats i motsvarande grad. Vad som beror på faktiska förändringar i folkhälsan och vad som beror på andra faktorer såsom förändringar i diagnostiseringen och i synen på olika sjukdomar är en fråga som framtida studier får försöka besvara. Det kraftigt ökade

antalet förtidspensionärer och personer som beviljas sjuk- och aktivitetsersättning på grund av psykiska sjukdomar och rörelseorganens sjukdomar i relativt unga åldrar är dock särskilt alarmerande. Att inte alls komma in i arbetslivet eller lämna arbetslivet vid en tidig ålder är förknippat med avsevärda förluster för individen och samhället.

Rapporten har författats av Jessica Engdahl.

Inledning

Förtidspension kunde till och med december 2002 beviljas personer i åldern 16 till 64 år¹ som på grund av varaktig sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan fått sin arbetsförmåga nedsatt med minst en fjärdedel.² Om nedsättningen av arbetsförmågan var långvarig men inte varaktig gavs i stället sjukbidrag.³ Förtidspension och sjukbidrag beviljades med hel eller partiell omfattning beroende på graden av nedsatt arbetsförmåga. Den 1 januari 2003 ersattes de tidigare bestämmelserna om förtidspension och sjukbidrag med nya regler om sjuk- och aktivitetsersättning. Sjukersättning kan beviljas den som är i åldern 30 till 64 år och som av medicinska skäl har fått sin arbetsförmåga nedsatt med minst en fjärdedel under minst ett år. Om arbetsförmågan är långvarigt men inte varaktigt nedsatt ges tidsbegränsad sjukersättning. För personer mellan 19 och 29 år beviljas i stället aktivitetsersättning. Aktivitetsersättning är alltid tidsbegränsad och kan även ges till personer som på grund av sitt funktionshinder ännu inte avslutat sin utbildning på grundskole- eller gymnasienivå under den tid det tar att avsluta studierna. Likt förtidspension beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning med hel eller partiell ersättning⁴ beroende på graden av nedsatt arbetsförmåga.⁵

Antalet nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar har varierat sedan 1971. Sammantaget har nybeviljandet ökat från drygt 40 000 år 1971 till något över 60 000 år 2005. Nybeviljandet har under samma period karaktäriserats av en oroväckande förskjutning neråt i åldrarna och den kumulativa effekten har synts i ett ökande av stocken av förtidspensionärer och mottagare av sjuk- och aktivitetsersättning. Eftersom förtidspension och sjuk- och aktivitetsersättning innebär ett i de allra flesta fall permanent utträde ur arbetsmarknaden, med betydande kostnader både på individ- och samhällsnivå, är det viktigt att öka kunskapen om den senaste tidens utveckling.

Befintlig kunskap om den långsiktiga förändringen av diagnosmönstret som ligger bakom nybeviljandet är översiktlig och fragmentarisk. Syftet med denna sammanställning är att ge en detaljerad bild av hur diagnosmönstret för nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar har utvecklats mellan åren 1971 och 2005. Det är första gången Försäkringskassan beskriver diagnosmönstrets utveckling under en längre period.

¹ Fram till och med 1976 kunde förtidspension beviljas upp till 66 år, men i och med att pensionsåldern sänktes från 67 år till 65 år ändrades även åldersreglerna för förtidspension.

² Under perioden 1972–1991 var det möjligt för personer över 60 år att beviljas förtidspension på grund av arbetsmarknadsskäl. Möjlighet att endast beakta arbetsmarknadsskäl avskaffades i oktober 1991 även om ett visst utrymme att bevilja förtidspension på andra grunder än medicinska kvarstod fram till 1997. I mitten på 1980-talet då nybeviljandet på grund av arbetsmarknadsskäl var som vanligast uppgick det som mest till drygt 10 000 personer per år, i huvudsak män, och låg bakom ungefär 20 procent av det totala nybeviljandet. Det finns emellertid fortfarande möjlighet att beakta "särskilda skäl" vid beviljandet av sjuk- och aktivitetsersättning. Förutsättningen för att beakta "särskilda skäl" (exempelvis ålder, bosättningsförhållanden, utbildning) förutsätter dock att nedsatt arbetsförmåga föreligger på grund av sjukdom med minst en fjärdedel.

³ I fortsättningen kommer begreppet förtidspension att används för förmånerna förtidspension och sjukbidrag om inget annat anges.

⁴ Aktivitetsersättning som beviljas för förlängd skolgång beviljas dock alltid som hel ersättning.

⁵ Då de samlande begreppen nybeviljade eller nybeviljandet används är det både nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar som åsyftas.

Rapporten inleds med en kort beskrivning av datamaterial och tillvägagångssätt och en översiktlig beskrivning av nybeviljandet av förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar mellan åren 1971 och 2005. Sedan beskrivs hur de diagnoser som ligger till grund för nybeviljandet har utvecklats under samma period.

Material och metod

De diagnoser som ligger till grund för nybeviljandet av förtidspension och sjuk- och aktivitetsersättning finns förtecknade i Socialstyrelsens *Klassifikation av sjukdomar och hälsoproblem*⁶ (se bilaga 1). Klassifikationen är uppdelad på kapitelnivå med tillhörande undergrupper. Den följande sammanställningen begränsar sig främst till att undersöka vad som har hänt inom och mellan de fem till antalet största diagnoskapitlen (1) psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar, (2) sjukdomar i muskuloskeletala systemet (sjukdomar i rörelseorganen), (3) cirkulationsorganens sjukdomar, (4) skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker samt (5) sjukdomar i nervsystemet. Mellan 70 och 85 procent av samtliga nybeviljanden under de olika åren beror på dessa fem diagnosgrupper. Resterande diagnoskapitel har samlats i gruppen övriga diagnoser.

Diagnosuppgifter för dem som nybeviljats förtidspension eller sjuk- och aktivitetsersättning och uppgifter om ersättningens omfattning har hämtats ur Försäkringskassans register. Befolkningsstatistik har hämtats från SCB:s Statistikdatabas.

För en mera detaljerad beskrivning av datamaterial och tillvägagångssätt hänvisas till bilaga 1. När antalet nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättning relateras till befolkningen utgörs den av alla folkbokförda personer i åldrarna 16 till 64 år.⁷

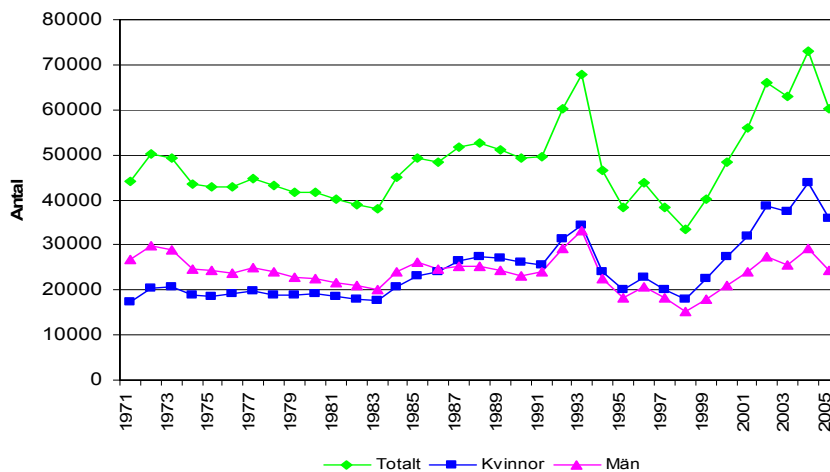
⁶ Den svenska klassifikationen av sjukdomar baseras på den internationella klassifikationen International Classification of Diseases (ICD).

⁷ Övergången till sjuk- och aktivitetsersättning år 2003 innebar att den nedre åldersgränsen höjdes från 16 till 19 år. Detta fick till följd att det därefter i princip inte skedde några nybeviljanden i åldrarna 16 till 18 år. Eftersom nybeviljandet bland 19-åringar dock ökade i motsvarande grad ett par år därefter tillämpas samma referensbefolkning även för år 2003 och framåt, trots att detta medför en något missvisande bild för åren strax efter övergången.

Nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar under åren 1971–2005

Antalet nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar ökade från drygt 40 000 år 1971 till en bit över 60 000 år 2005. Som högst var nivån år 2004 med sammanlagt ungefär 73 000 nybeviljanden. Det är bland kvinnor som nybeviljandet har ökat och en betydande del av den sammanlagda ökningen har skett de senaste åren. Antalet män har minskat något. Antalet kvinnor som nybeviljades blev fler än antalet män i mitten av 1980-talet men en verklig klyfta mellan könen uppstod först ett årtionde senare, från 1998 och framåt. Nybeviljandet ökade då markant för både kvinnor och män men ökningstakten för kvinnor var betydligt snabbare. År 2005 stod kvinnor för ungefär 60 procent av det sammanlagda nybeviljandet.

Figur 1 Nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar mellan 1971 och 2005 efter kön

Som kan ses i figur 1 kännetecknades 1970-talet av i allmänhet fallande nivåer i nybeviljandet av förtidspension för män och relativt stabila nivåer för kvinnor. Det skedde en märkbar uppgång i mitten av 1980-talet i samband med att förtidspensionering på grund av arbetsmarknadsskäl bedrevs i omfattande skala.⁸ En ackumulering av de långa sjukskrivningarna och koncentrationen av administrativa åtgärder för att bevilja förtidspension ligger bakom den markanta uppgång som ägde rum mellan 1992 och 1993. I början av 1990-talet begränsades dessutom möjligheten att beakta arbetsmarknadsskäl vid bedömningen av förtidspension, vilket kan ha haft betydelse för de sjunkande nivåerna åren efter 1992–1993.

Det sammanlagda nybeviljandet fortsatte att minska fram till 1998 varpå det återigen steg och nådde en för perioden rekordhög nivå år 2004. Den kraftiga ökningen av nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar

⁸ Uppgifterna om antalet som nybeviljats förtidspension i åldern 60 år och äldre på grund av arbetsmarknadsskäl är något underskattade i Försäkringskassans register under perioden 1972–1991, i synnerhet fram till och med 1986.

mellan åren 1998 och 2004 hänger samman med ett högt antal långa sjukskrivningar åren dessförinnan. Den trendmässiga ökningen av långa sjukskrivningar bröts i slutet av 2003 och medförde ett lägre antal nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar år 2005. Preliminär statistik visar att antalet nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar minskade även år 2006 i förhållande till år 2005.

Nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar efter kön

Att kvinnor haft en betydligt snabbare ökningstakt i nybeviljandet sedan 1971 har en del enkla förklaringar. Förvärvsfrekvensen för kvinnor har ökat under perioden vilket fått till följd att även antalet kvinnor som har drabbats av ohälsa i arbetslivet och därmed beviljats förtidspension har ökat. De förvärvsarbetande kvinnorna har dessutom blivit successivt äldre under åren som studeras och därmed löpt högre risk att drabbas av åldersbetingade sjukdomar och besvär. Under samma period har arbetskraftsdeltagandet bland äldre män i stället minskat, delvis till följd av den sänkta pensionsåldern och det omfattande nybeviljandet av förtidspension på grund av arbetsmarknadsskäl under 1980-talet. Sammantaget bidrog dessa förändringar till att kvinnors nybeviljandeandel närmade sig och sedan även översteg männens.

Att förklara de stora nivåskillnader mellan kvinnor och män som uppstått på senare år är däremot svårare. Mycket talar för att även dessa åtminstone delvis kan förklaras av skillnader kopplade till arbetsmarknaden. Tidigare studier⁹ belyser bland annat att kvinnor i högre utsträckning arbetar deltid, oftare har tidsbegränsade anställningar och i högre grad rapporterar en sämre fysisk och psykosocial arbetsmiljö. Detta resulterar bland annat i en svagare position på arbetsmarknaden och har lyfts fram som en tänkbar förklaring till kvinnors högre grad av långtidssjukskrivning och förtidspensionering. Ytterligare en vanligt förekommande hypotes är att kvinnor i högre utsträckning ansvarar för hushållsarbete och barnomsorg och därmed utsätts för tyngre belastning och en förhöjd risk att drabbas av sjukdomar som kan medföra nedsatt arbetsförmåga.

Nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar efter ålder

Det råder stora skillnader i nybeviljandet mellan olika åldersgrupper. Nybeviljandet tenderar att öka med ålder men antalet nybeviljade bland yngre har i många fall ökat mer de senaste åren. Eftersom förtidspension eller sjuk- och aktivitetsersättning ofta innebär ett permanent utträde ur arbetslivet är de senaste årens ökning av nybeviljandet av relativt unga oroväckande. Att lämna arbetslivet vid en tidig ålder är förknippat med avsevärda förluster både på individ- och samhällsnivå. Individen märker detta bland annat i form av en lägre ekonomisk standard och i avsaknaden av de sociala funktioner som en arbetsplats fyller. För samhällets del består förlusterna både av en lång ersättningsperiod och av ett långsiktigt produktionsbortfall.

Mellan åren 1971 och 2005 har nybeviljandet bland kvinnor ökat inom samtliga åldersgrupper.¹⁰ Ökningen har varit särskilt stor i åldrarna 30 till 54 år. Antalet

⁹ Exempelvis *Kvinnor, män och sjukfrånvaro – om könsskillnader i sjukskrivning, förtidspensionering och rehabilitering*. RFV Redovisar 2001:5

¹⁰ Eftersom åldersgruppen 16–19 år på många sätt skiljer sig från de övriga, redovisas denna grupp separat (se bilaga 2).

nybeviljade 40–49-åringar har till exempel ökat från knappt 50 på 10 000 år 1971 till 150 år 2005. Återigen har de största ökningarna skett efter 1998. Nybeviljandet bland män låg på betydligt högre nivåer än det bland kvinnor under 1970-talet. Detta gäller i synnerhet för åldersgrupperna 55–59 år och 60 år och äldre. Nybeviljandet inom båda dessa åldrar minskade dock fram till 2005 och minskningen var synnerligen kraftig för de allra äldsta. Utvecklingen i den äldsta åldersgruppen har påverkats av en rad regeländringar. I början av 1990-talet begränsades möjligheten att beakta arbetsmarknadsskäl vid bedömningen av förtidspension men övergångsregler möjliggjorde en viss fortsatt tillämpning fram till 1997. Förtidspensionering på grund av arbetsmarknadsskäl var vanligare bland män och avskaffandet fick ett genomslag i form av färre nybeviljanden bland män 60 år och äldre. Regeländringar år 1997 begränsade ytterligare möjligheten att vid bedömningen av förtidspension ta hänsyn till andra skäl än rent medicinska.¹¹ Sammantaget bidrog dessa förändringar till att färre ur den äldsta åldersgruppen beviljades förtidspension.

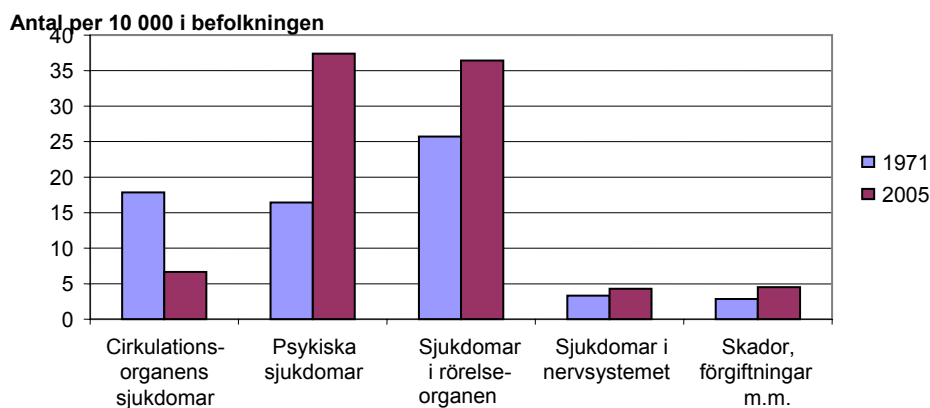
¹¹ "Äldrereglerna", som innebar en mildare bedömning av personer som fyllt 60 år, avskaffades då.

Diagnosmönstrets utveckling under åren 1971–2005

En uppdelning på de sjukdomar som låg till grund för nybeviljandet av förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar under perioden 1971–2005 visar på stora skillnader både i storlek och i utveckling av de olika diagnosgrupperna. Figur 2 visar diagnosfördelningen i nybeviljandet för åren 1971 och 2005. Sjukdomar i rörelseorganen har sammantaget varit den i särklass vanligaste diagnosen.

Den största ökningen under perioden har bestått av nybeviljanden på grund av psykiska sjukdomar, som mer än fördubblats sedan 1971. En sjukdomsgrupp som däremot minskat avsevärt är cirkulationsorganens sjukdomar. Dessa förändringar har inneburit att det skett påtagliga förändringar även i diagnosfördelningen. År 1971 hade 30 procent av de nybeviljade personerna diagnosen sjukdom i rörelseorganen, 20 procent hade en psykisk diagnos och 22 procent hade nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom i cirkulationsorganen. År 2005 hade nybeviljandet inom de två förstnämnda ökat i relativ storlek till 35 respektive 36 procent, medan nybeviljandet inom cirkulationsorganens sjukdomar minskat till att omfatta endast 6 procent av det totala nybeviljandet. Av figur 2 framgår även att nybeviljandet på grund av sjukdomar i nervsystemet och på grund av skador, förgiftningar m.m. för båda åren varit litet i jämförelse. Nybeviljandet inom båda dessa diagnosgrupper var dock något större år 2005 än 1971.

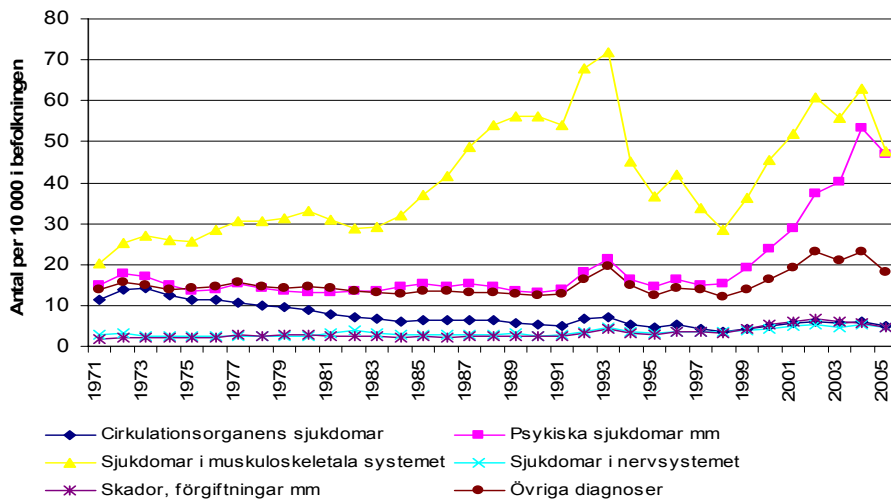
Figur 2 Nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar 1971 och 2005 efter diagnos

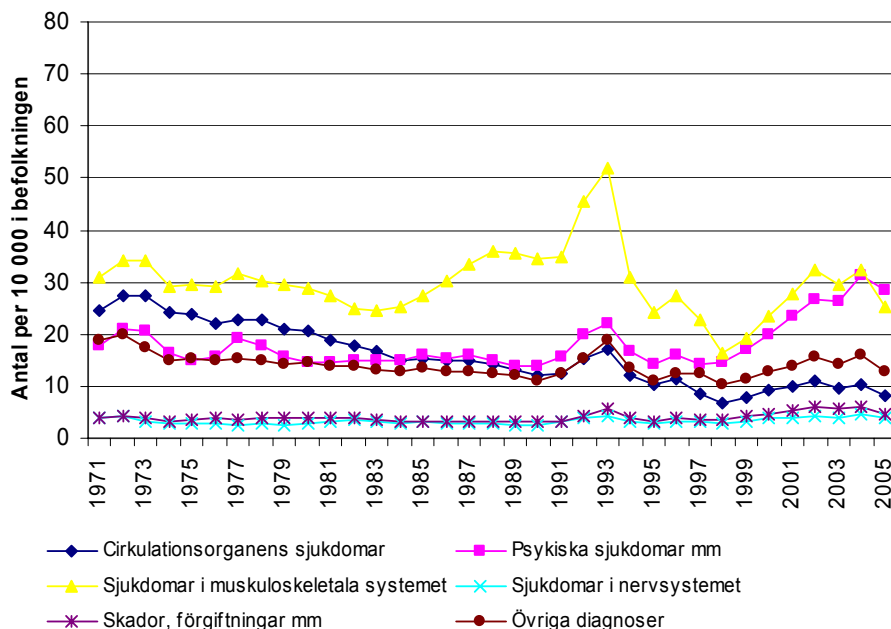
Figur 3a och 3b visar hur nybeviljandet av förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar inom de olika diagnosgrupperna har utvecklats för kvinnor respektive män. För kvinnor har sjukdomar i rörelseorganen genomgående varit den vanligaste orsaken till förtidspension och sjuk- och aktivitetsersättning. Rörelseorganens sjukdomar dominerade även nybeviljandet bland män under större delen av perioden. Psykiska diagnoser har dock ökat kraftigt sedan slutet av 1990-talet och var år 2005 den vanligaste diagnosen bland män och den näst vanligaste bland kvinnor. Som kan ses har dessa två diagnosgrupper varit de i särklass vanligaste orsakerna till nybeviljande de senaste åren, oavsett kön.

Cirkulationsorganens sjukdomar var länge en vanlig orsak till nybeviljande bland i huvudsak män. Det har dock skett kraftiga minskningar i dessa sjukdomar under den aktuella perioden och det sammanlagda antalet individer som nybeviljas på grund av cirkulationsorganens sjukdomar har mer än halverats sedan början på 1970-talet. De två resterande diagnoserna, sjukdomar i nervsystemet och skador, förgiftningar m.m., har ökat en del för båda könen, men ligger på en genomgående låg nivå jämfört med de större diagnoserna.

Figur 3a Nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar 1971–2005, kvinnor

Figur 3b Nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar 1971–2005, män

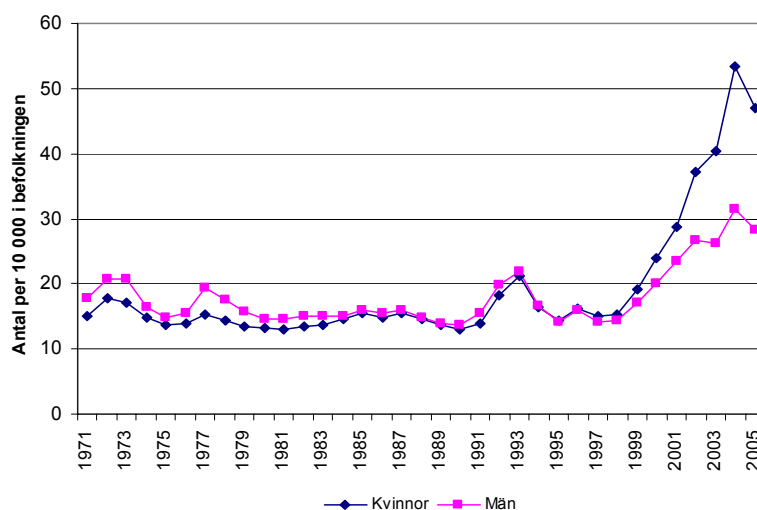

Trots att utvecklingen mellan könen ofta är likartad (nybeviljandet minskar och ökar vid samma tidpunkter), råder det stora skillnader i nivåer. Som exempel kan nämnas att det år 2005 var 47 respektive 48 kvinnor på 10 000 som fick sjuk- eller aktivitetsersättning på grund av psykiska sjukdomar respektive sjukdomar i rörelseorganen. För män var motsvarande siffror 28 respektive 25 på 10 000 i befolkningen.

Psykiska sjukdomar

Av figur 4 framgår att mäns och kvinnors nybeviljande på grund av psykiska sjukdomar låg på ungefär samma, relativt jämna, nivå ända fram till slutet av 1990-talet.¹² Bilden förändrades dock markant i slutet av 1990-talet. Nybeviljandet inom dessa sjukdomar ökade mellan 1998 och 2004 men ökningstakten för de psykiska sjukdomarna var särskilt påtaglig. Nybeviljandet bland män ökade från en nivå på ungefär 14 per 10 000 i befolkningen år 1998 till som mest över 30 per 10 000 år 2004. Mellan samma år skedde en närmast explosionsartad ökning bland kvinnor med en mer än tredubbling av antalet nybeviljade, från ungefär 15 per 10 000 år 1998 till drygt 53 per 10 000 år 2004. I slutet av den redovisade perioden skedde en betydande återgång men det totala antalet nybeviljanden på grund av psykiska sjukdomar år 2005 var trots detta mer än dubbel så stor som år 1971. Preliminär statistik visar att antalet nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar på grund av psykiska sjukdomar var färre år 2006 jämfört med år 2005.

Figur 4 Nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar 1971–2005 för psykiska sjukdomar efter kön

Som redan nämnts råder ett starkt samband mellan nybeviljandet av förtidspension eller sjuk- och aktivitetsersättning och antalet långtidssjukskrivningar föregående år. Långtidssjukskrivningar på grund av psykiska diagnoser ökade kraftigt i slutet av 1990-talet och fram till 2003. En förklaring som anförts till senare års kraftiga ökning av psykiska sjukdomar är att det är en effekt av en

¹² Se rapporten *Psykiska sjukdomar och sjukdomar i rörelseorganen – nybeviljade förtidspensioner, sjukersättningar och aktivitetsersättningar 1987–2005*. Redovisar 2007:4 för en fördjupad redovisning av utvecklingen av de psykiska diagnoserna bland nybeviljade förtidspensioner respektive sjuk- och aktivitetsersättningar.

mer allmän ökning av stressrelaterade problem både i arbetslivet och i privatlivet.¹³

Statistik på nybeviljandet uppdelat på diagnos, kön och ålder redovisas i bilaga 3. De stora ökningarna som skett inom nybeviljandet bland kvinnor återspeglas i samtliga åldersgrupper. Mellan åren 1998 och 2004 mångdubblades antalet kvinnor som nybeviljades på grund av psykiska sjukdomar i alla åldersklasser från 20 år och uppåt. Sett till hela perioden 1971 till 2005, skedde de största ökningarna inom åldrarna 20–29 år samt 30–39 år där nybeviljandet mätt i antal per 10 000 i befolkningen nästan femdubblades. För kvinnor i åldern 20–29 år förklarar ökningarna i de psykiska diagnoserna så mycket som 70 procent av den sammanlagda ökningen mellan 1971 och 2005. Mellan åren 2004 och 2005 skedde betydande minskningar inom de flesta åldersgrupper men nivåerna i slutet av perioden är trots detta anmärkningsvärt höga jämfört med åren före 1998. Minskningarna som skedde mellan åren 2004 och 2005 var dessutom relativt sett mindre för de yngre åldersklasserna. Värt att notera är även att psykiska sjukdomar år 2005 inte bara var den vanligaste orsaken till sjukersättning i de yngre åldrarna, utan att den blivit det även för kvinnor i åldern 40 till 49 år för vilka rörelseorganens sjukdomar länge dominerade. Detta gäller trots att förekomsten av den sistnämnda diagnosen också ökat mångfaldigt för samma åldersgrupp.

Jämfört med utvecklingen för kvinnor har förändringarna av nybeviljandet för psykiska sjukdomar bland män inte varit vare sig lika markanta eller entydiga, och nivåerna, i synnerhet framåt slutet av perioden, är för de allra flesta åldersgrupper betydligt lägre. Det är dock viktigt att understryka att det även bland män skett en kraftig ökning i nybeviljandet bland de relativt unga. I relation till folkmängden har det skett en fyrdubbling av antalet nybeviljanden i åldern 20–29 år och nästan en tredubbling i åldern 30–39 år. Den inledningsvis största gruppen, 60 år och äldre, har däremot minskat betydligt.

Utvecklingen av nybeviljandet på grund av psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar har i hög utsträckning styrts av utvecklingen av två undergrupper, dels neurotiska, stressrelaterade och somatoforma syndrom, dels förstämningssyndrom. Den förstnämnda diagnosen är vanligast bland 40–49-åringar men de största ökningarna har skett i de två yngre åldrarna, där det totala antalet nybeviljanden nästan fyrdubblats mellan 1998 och 2005. Det är endast bland män i den högsta åldersgruppen som diagnosen blivit mindre vanlig sedan 1971. Återigen är nybeviljandet inom samtliga åldersgrupper större bland kvinnor. Inom denna undergrupp av sjukdomar är det främst nybeviljandet på grund av anpassningssvårigheter och reaktion på svår stress som har ökat. Förstämningssyndrom innehåller bland annat depressiva störningar. Nybeviljandet på grund av dessa syndrom mer än fyrdubblades mellan åren 1998 och 2004. Ökningarna var markanta inom samtliga åldersgrupper och präglades även i detta fall av en större andel kvinnor. År 2005 utgjorde kvinnor nästan 70 procent av det sammanlagda nybeviljandet inom förstämningssyndrom.

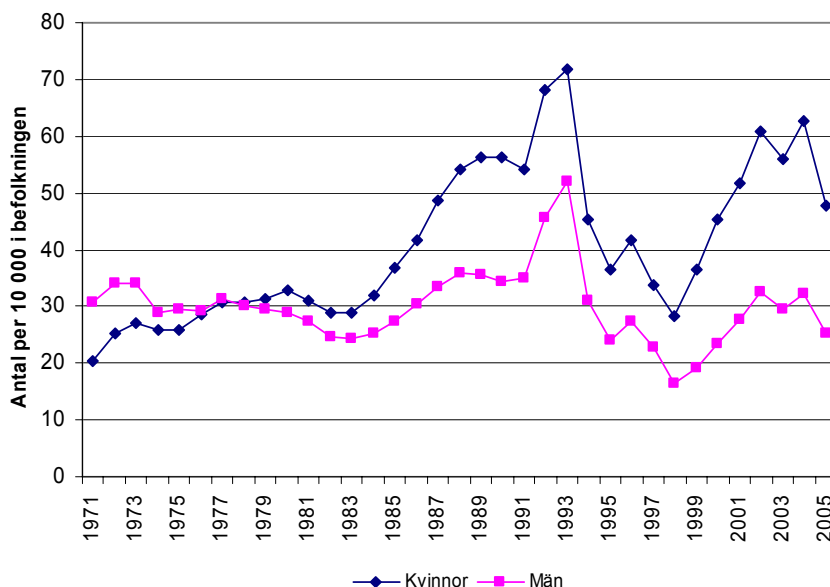
I psykiska sjukdomar ingår även ett flertal diagnoser som kan hänföras till bruk av psykoaktiva substanser. Bruk av alkohol och droger samt missbruk av receptbelagda mediciner kan dock även klassificeras under diagnosen "problem som har samband med livsstil".

¹³ *Psykiska sjukdomar och stressrelaterade besvär – Långvariga sjukskrivningar åren 1999 till 2003.* RFV Redovisar 2004:8. *Sjuk eller ledsen.* Samtal om socialförsäkring Nr 7. Socialförsäkringsutredningen.

Sjukdomar i rörelseorganen

Utvecklingen av nybeviljandet av förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar för sjukdomar i rörelseorganen redovisas i figur 5.¹⁴ Nybeviljandet har sammantaget ökat sedan 1971 men det råder avsevärda skillnader mellan könen, både vad gäller utveckling och nivå. Nybeviljandet bland kvinnor har legat på en högre nivå sedan slutet av 1970-talet och genomgick en mycket kraftigt ökning från mitten av 1980-talet fram till 1993. Som redan nämnts beviljades ett stort antal långtidssjukskrivna förtidspension åren 1992–1993. Åren därefter karaktäriserades av kraftigt sjunkande nivåer för både kvinnor och män. Nybeviljandet fortsatte att minska fram till 1998. Den efterföljande ökningen var särskilt markant för kvinnor och nybeviljandet inom rörelseorganens sjukdomar mer än fördubblades mellan 1998 och 2004 (knappt 30 respektive drygt 60 kvinnor på 10 000 i den kvinnliga befolkningen). Antalen minskade sedan återigen mellan de två sista redovisade åren. Preliminära uppgifter visar även att antalet nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar på grund av dessa sjukdomar var färre år 2006 jämfört med år 2005.

Figur 5 Nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar 1971–2005 för sjukdomar i rörelseorganen efter kön

Nybeviljandet på grund av sjukdomar i rörelseorganen är störst i de äldsta åldersgrupperna men för kvinnor har det, framför allt på senare år, skett kraftiga ökningar redan från 30-årsåldern och uppåt. Trots upp- och nedgångar under åren låg kvinnors nybeviljande, inom samtliga åldersgrupper, på en högre nivå år 2005 jämfört med 1971. Ökningen har varit påfallande stor för kvinnor i åldrarna 40–59 år medan gruppen 60 år och äldre stod för den minsta ökningen.

Nybeviljandet bland män uppvisar inte samma generella tendens mot högre nivåer. Utvecklingen har varit blandad med kraftiga minskningar i den största åldersgruppen (60 år och äldre) och ökningar särskilt för grupperna mellan 40 och 54 år. Återigen bör noteras att det inom flera åldersgrupper råder beaktansvärda skillnader i antal mellan kvinnor och män. Kanske mest anmärkningsvärt är

¹⁴ Se rapporten *Psykiska sjukdomar och sjukdomar i rörelseorganen – nybeviljade förtidspensioner, sjukersättningar och aktivitetsersättningar 1987–2005*. Redovisar 2007:4 för en fördjupad redovisning av utvecklingen av rörelseorganens sjukdomar bland nybeviljade förtidspensioner respektive sjuk- och aktivitetsersättningar.

skillnaden i nybeviljandet av personer i åldern 30 till 49 år, där kvinnor år 2005 låg på nivåer som var mer än dubbelt så höga.

Nybeviljandet inom sjukdomar i rörelseorganen domineras av ryggsjukdomar och sjukdomar i mjukvävnaderna. Det har ökat substantiellt inom båda dessa sjukdomsgrupper sedan 1990-talets andra hälft.

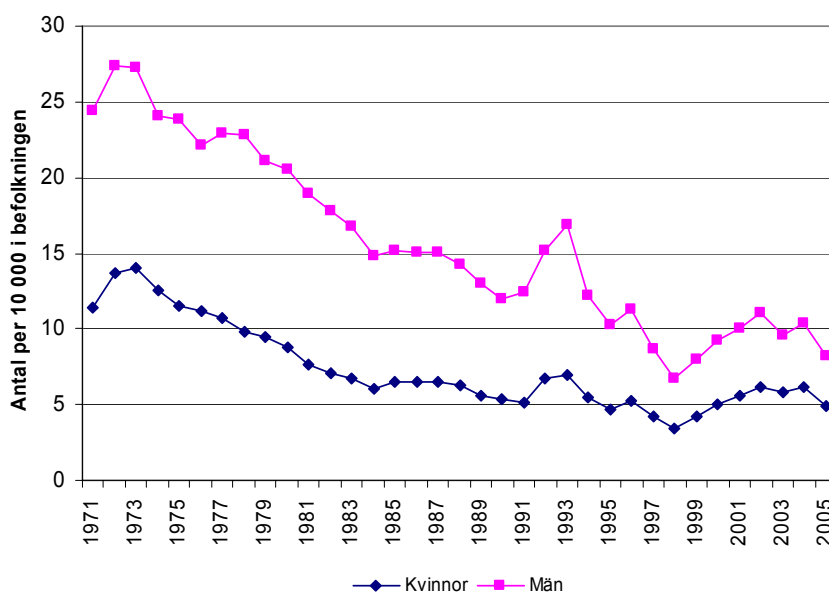
Ryggsjukdomar är i allmänhet åldersbetingade och huvuddelen av nybeviljandet sker bland personer äldre än 54 år. Antalet nybeviljade i åldrarna 30–39 år och 40–49 år har dock mer än fördubblats sedan mitten av 1990-talet. Det är främst antalet kvinnor i dessa åldrar som ökat.

Sjukdomar i mjukvävnader innefattar till exempel sjukdomar i ledhinnor och slem-säckar och sedan 1997, i och med införandet av den senaste sjukdoms-klassifikationen, även fibromyalgi. Under 1987–2005, de år som kan jämföras, var drygt 80 procent av de nybeviljade med dessa sjukdomar kvinnor. Sjukdomar i mjukvävnader karaktäriseras även av att de i hög utsträckning är kopplade till nybeviljandet bland relativt unga. Den enskilt största åldersgruppen är 40–49 år men nybeviljandet är omfattande även bland 30–39-åringar.

Cirkulationsorganens sjukdomar

Som framgår av figur 6 har nybeviljandet av förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar på grund av sjukdomar i cirkulationsorganen mer än halverats för både kvinnor och män under perioden 1971–2005. Merparten av minskningen skedde fram till början av 1990-talet och nybeviljandet har sedan dess legat, med vissa mindre undantag, på ungefär samma nivå. Nybeviljandet har under hela perioden varit betydligt vanligare bland män. Trots att de senaste årtiondens minskning har varit relativt sett större bland män än bland kvinnor är nybeviljandet alltså jämnt vanligare bland män. Nybeviljandet på grund av sjukdomar i cirkulationsorganen är starkt kopplat till stigande ålder och antalen inom de yngre åldersklasserna är få.

Figur 6 Nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar 1971–2005 för cirkulationsorganens sjukdomar efter kön

Den till antalet största diagnosen inom cirkulationsorganens sjukdomar är ischemiska hjärtsjukdomar som består av sjukdomar orsakade av otillräcklig blodtillförsel till hjärtmuskeln. Ischemiska hjärtsjukdomar, som innefattar bland annat akut hjärtinfarkt, låg sammanlagt bakom nästan hälften av nybeviljanden på grund av cirkulationsorganens sjukdomar mellan 1971 och 2005. Förekomsten av dessa sjukdomar har dock minskat avsevärt under åren och antalet nybeviljanden år 2005 motsvarade endast en femtedel av 1971 års nivå. Män har genomgående haft en högre nybeviljandeandel och den trendmässiga minskningen har även varit mest påtaglig bland män. Diagnosen är starkt åldersbetingad och en övervägande del av nybeviljandet sker bland personer i 60-årsåldern.

Sjukdomar i nervsystemet

Jämfört med de två största diagnosgrupperna, sjukdomar i rörelseorganen och psykiska sjukdomar, är nybeviljanden orsakade av sjukdomar i nervsystemet få. Nybeviljandet har dessutom inte kännetecknats av lika påtagliga förändringar mellan åren. För kvinnor rådde en viss uppåtgående trend i nybeviljandet under perioden 1971 och 2005 och antalet nybeviljanden ökade inom samtliga åldersgrupper. Bland män har nivåerna varit mer eller mindre oförändrade, utom för den äldsta gruppen som återigen minskat kraftigt.

Sjukdomar i nervsystemet innefattar diagnoser som multipel skleros (MS) och Parkinsons sjukdom. Det är relativt få individer per år som nybeviljas förtidspension eller sjuk- och aktivitetsersättning på grund av dessa diagnoser. MS låg år 2005 bakom lite drygt 400 nybeviljanden vilket är dubbelt så många som i början av 1970-talet. Nybeviljande på grund av MS är vanligast i relativt låga åldrar (30–49 år) och det är även inom dessa åldrar som huvuddelen av ökningen har skett. Det är återigen nybeviljandet bland kvinnor som ökat mest och kvinnor utgjorde år 2005 cirka 75 procent av den totala gruppen. Antalet män har däremot legat på en mer eller mindre oförändrad nivå under de år som studeras. I motsats till MS har det under alla år varit fler män än kvinnor som nybeviljats med diagnosen Parkinsons sjukdom. Parkinsons sjukdom är starkt kopplad till stigande ålder och nybeviljandet sker nästan uteslutande bland personer över 55 år. Nybeviljandet bland de äldsta (60 år och äldre) har dock minskat kraftigt sedan 1971 vilket medfört minskningar i diagnosens förekomst även totalt sett.

Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker

För både kvinnor och män gäller att nybeviljandet av förtidspension och sjuk- och aktivitetsersättning för skador, förgiftningar och andra följder av yttre orsaker har ökat sedan 1971. Trots relativt stora ökningar av nybeviljandet, i synnerhet bland kvinnor, rör det sig dock fortfarande om förhållandevis få individer. Återigen var nybeviljandet ursprungligen högre bland män men på grund av en snabbare ökningstakt, i synnerhet efter 1998, låg antalet nybeviljade kvinnor år 2005 på ungefär samma nivå som antalet män. Antalet nybeviljanden för skador, förgiftningar och andra följder av yttre orsaker stiger med åldern men de ökningar som skett sedan 1971 har huvudsakligen berott på ökningar i åldrarna 20–49 år. Det är endast bland män 55 år och äldre som nybeviljandet har minskat under perioden.

Övriga diagnoser

Gruppen övriga diagnoser består av samtliga resterande diagnosgrupper. Bland de större grupperna kan nämnas tumörer, endokrina systemets sjukdomar samt andningsorganens sjukdomar. De två sistnämnda har dock minskat betydligt under perioden 1971 till 2005. Två sjukdomsgrupper som däremot ökat kraftigt de senaste åren är symtom, sjukdomstecken m.m. och faktorer av betydelse för hälsotillståndet och för kontakter med hälso- och sjukvården. Den förstnämnda diagnosen består i huvudsak av symtom som inte kan hänvisas till någon specifik diagnos och har funnits som beteckning även i tidigare versioner av sjukdomsklassifikationer.¹⁵ Mellan 1998 och 2005 ökade nybeviljandet för symtom, sjukdomstecken m.m. från totalt 552 fall per år till 1 162 fall per år. Nybeviljandet bland båda könen fördubblades under dessa år men det rör sig även i detta fall om betydligt fler kvinnor. Det är framförallt nybeviljandet av personer i åldrarna 30–49 år som har ökat och mönstret med stora öknings i huvudsak bland relativt unga kvinnor påminner om utvecklingen som redovisats till exempel för de psykiska sjukdomarna. Exempel på diagnoser i gruppen symtom, sjukdomstecken m.m. är smärta och värk samt sjukdomskänsla och trötthet. Båda dessa undergrupper har ökat väsentligt sedan slutet av 1990-talet.

Nybeviljandet på grund av faktorer av betydelse för hälsotillståndet och för kontakter med hälso- och sjukvården sjudubblades mellan 1998 och 2004 och uppgick till två procent av samtliga nybeviljanden år 2004. Återigen stod kvinnor för merparten av ökningen. Ökningen har varit störst bland kvinnor äldre än 40 år. I likhet med många andra sjukdomar skedde dock en viss återgång mellan 2004 och 2005. Denna diagnosgrupp innefattar bland annat hälsorisker med koppling till psykosociala förhållanden och livsstilsrelaterade problem. Den i särklass största undergruppen inom denna diagnos är problem som har samband med svårigheter att kontrollera livssituationen. Den innefattar bland annat utbrändhet och bristfällig social förmåga.

¹⁵ Betecknades tidigare 'Symptom och ofullständigt preciserade fall'.

Bilaga 1

Klassifikation av sjukdomar

De diagnoser som ligger till grund för förtidspension och sjuk- och aktivitetsersättning finns förtecknade i Socialstyrelsens *Klassifikation av sjukdomar och hälsoproblem*¹⁶ som i sin tur baseras på WHO:s klassifikation, International Classification of Diseases, ICD. I denna studie har tre ICD förteckningar varit aktuella: ICD-8 för åren före 1987, ICD-9 för åren 1987 till 1996 och ICD-10 för resterande år. Klassifikationen är uppdelad på kapitelnivå och undergruppsnivå med tillhörande diagnoskod.

Klassificeringen av sjukdomar genomgår konstanta förändringar till följd av faktorer såsom den medicinska utvecklingen, upptäckten av nya sjukdomar samt ändringar i synen på hur vissa sjukdomar bör klassificeras. Allt detta medför att jämförelser över tid försvåras. Med varje ny förteckning har det introducerats en del ändringar både inom och mellan diagnosgrupperna. De flesta revideringar som skett mellan de aktuella förteckningarna har varit på undergruppsnivå men det har även skett en del förändringar som rör kapitlen. Den senaste revisionen, ICD-10, innehåller tre nya kapitel: det nyskapade kapitlet faktorer av betydelse för hälsotillståndet och för kontakter med hälso- och sjukvård, samt kapitlen sjukdomar i ögat och närliggande organ samt sjukdomar i örat och mastoidutskottet som båda tidigare ingick i sjukdomar i nervsystemet och sinnesorganen.

I syfte att studera hur diagnospanoramata har utvecklats sedan början av 1970-talet har justeringar gjorts för att öka jämförbarheten. Med den senaste klassifikationen, ICD-10, som utgångspunkt har diagnoskoderna använts för att gruppera om diagnoserna i över tiden jämförbara grupper. På kapitelnivå består den största förändringen av att sjukdomarna i sinnesorganen kodats till egna kapitel även för åren före 1997. Kapiteltilhörigheten för vissa undergruppsdiagnoser har också kodats om i enlighet med klassifikationsändringar mellan åren. Vidare har namn på en del diagnosgrupper ändrats för att få enhetliga beteckningar över åren, återigen med ICD-10 som utgångspunkt.

¹⁶ *Klassifikation av sjukdomar*. Socialstyrelsen 1968, *Klassifikation av sjukdomar. Systematisk förteckning*. Socialstyrelsen 1987, *Klassifikation av sjukdomar och hälsoproblem. Systematisk förteckning*. Socialstyrelsen 1997.

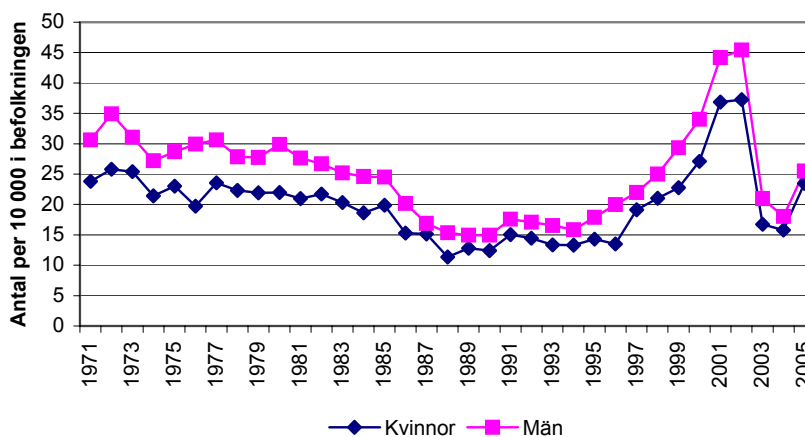
Bilaga 2

Nybeviljade förtidspensioner och aktivitetsersättningar bland 16–19-åringar

De som beviljas förtidspension eller aktivitetsersättning redan i åldern 16–19 år utgör en på många sätt speciell grupp vars nybeviljande nästan uteslutande har medfödda orsaker. De som nybeviljas återfinns huvudsakligen inom psykiska sjukdomar och syndrom samt sjukdomar i nervsystemet. De psykiska sjukdomarna står i genomsnitt för drygt 60 procent av nybeviljandet och den absoluta merparten av denna andel utgörs av underdiagnosen psykisk utvecklingsstörning. Bland nervsystemets sjukdomar sker nybeviljandet övervägande på grund av diagnosen cerebral pares. De förtidspensioner eller aktivitetsersättningar som beviljats personer mellan 16–19 år har i de allra flesta fall en 100-procentig ersättningsnivå.

Figuren nedan visar hur nybeviljandet för åldersgruppen 16–19 år har utvecklats mellan åren 1971 och 2005. Som kan ses rådde en i allmänhet minskande trend fram till början av 1990-talet. Andra hälften av 1990-talet präglades i stället av påtagliga ökningarna för både kvinnor och män. Den diagnosgrupp som stod för den största ökningen var genomgripande utvecklingsstörning, en underdiagnos till psykiska sjukdomar, som innefattar bland annat autism och Aspergers syndrom. Betydande ökningarna skedde även inom undergrupperna hyperaktivitetsstörningar, som består av bland annat ADHD, och inom störningar av psykisk utveckling, som innefattar till exempel inlärningssvårigheter.

Figur Nybeviljade av förtidspensioner och aktivitetsersättningar 1971–2005, 16–19-åringar, efter kön

Anm. Övergången till sjuk- och aktivitetsersättningssystemet innebar ändrade åldersregler. Nybeviljandet i gruppen bestående av 16–18-åringar har därför varit mycket liten sedan år 2003 och syns i den kraftiga minskningen mellan åren 2002 och 2003. I takt med att de som vid övergången var i åldern 16 till 18 år har fyllt 19 år har nybeviljandet i åldersgruppen 16–19 år ökat.

Av ovanstående figur framgår även att åldersgruppen 16–19 år kännetecknas av en jämnare könsfördelning än de övriga grupperna. Nybeviljandet bland kvinnor har ökat något snabbare och den ursprungligen relativt stora klyftan mellan kvinnor och män har minskat avsevärt. Detta var dock, år 2005, den enda åldersgrupp där nybeviljandet fortfarande var större bland män.

Bilaga 3

Antalet nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar efter diagnos, ålder och kön

Tabell 3.1 Antal nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar per 10 000 i befolkningen, kvinnor 16– år ¹⁷

År	Cirkulationsorganens sjukdomar	Psykiska sjukdomar o syndrom samt beteendestörningar	Sjukdomar i muskuloskeletala systemet o bindväven	Sjukdomar i nervsystemet	Skador, förgiftningar mm	Övriga diagnoser
1971	11,4	15,1	20,4	2,8	1,9	13,7
1972	13,7	17,8	25,1	3,2	2,3	15,6
1973	14,1	17,1	27,1	2,6	2,2	15,0
1974	12,6	14,9	25,8	2,4	2,1	13,8
1975	11,5	13,6	25,8	2,4	2,3	14,4
1976	11,2	14,0	28,5	2,5	2,2	14,4
1977	10,7	15,3	30,7	2,6	2,7	15,5
1978	9,8	14,4	30,6	2,3	2,4	14,5
1979	9,5	13,4	31,3	2,5	2,7	14,2
1980	8,8	13,1	32,9	2,4	2,8	14,7
1981	7,7	13,1	31,1	3,2	2,5	14,2
1982	7,1	13,5	28,8	3,9	2,4	13,7
1983	6,8	13,6	29,0	3,1	2,4	13,2
1984	6,0	14,5	31,9	2,8	2,2	12,8
1985	6,5	15,4	36,8	2,9	2,4	13,5
1986	6,5	14,7	41,6	2,8	2,2	13,3
1987	6,5	15,4	48,6	3,0	2,6	13,3
1988	6,3	14,6	54,1	2,9	2,5	13,0
1989	5,6	13,6	56,2	3,1	2,5	12,8
1990	5,4	13,0	56,3	2,6	2,4	12,3
1991	5,1	13,8	54,1	2,9	2,5	12,6
1992	6,7	18,3	68,0	3,5	3,2	16,3
1993	7,0	21,3	71,7	4,6	4,4	19,4
1994	5,5	16,4	45,2	3,7	3,3	15,0
1995	4,6	14,5	36,5	3,1	2,7	12,6
1996	5,2	16,2	41,8	3,4	3,5	14,3
1997	4,2	15,0	33,8	3,4	3,4	13,9
1998	3,4	15,3	28,4	3,4	3,4	12,2
1999	4,2	19,2	36,4	3,8	4,3	13,8
2000	5,0	24,0	45,4	4,1	5,2	16,4
2001	5,6	28,7	51,8	4,9	5,9	19,3
2002	6,1	37,3	60,8	5,2	6,8	23,1
2003	5,8	40,4	55,9	4,8	6,1	21,0
2004	6,1	53,3	62,8	5,3	5,9	23,0
2005	4,9	46,9	47,7	4,6	4,7	18,1

¹⁷ 16–66 år under perioden 1971–1976, 16–64 år under perioden 1977–2005.

Tabell 3.2 Antal nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar per 10 000 i befolkningen, kvinnor 16–19 år

År	Cirkulationsorganens sjukdomar	Psykiska sjukdomar o syndrom samt beteendestörningar	Sjukdomar i muskuloskeletala systemet o bindväven	Sjukdomar i nervsystemet	Skador, förgiftningar mm	Övriga diagnoser
1971	0,1	15,8	0,6	2,4	0,5	4,3
1972	0,0	17,4	0,5	2,7	0,4	4,9
1973	0,0	17,4	0,6	2,4	0,5	4,7
1974	0,1	14,6	0,8	2,0	0,3	3,6
1975	0,2	15,6	0,7	2,4	0,5	3,6
1976	0,1	13,1	0,6	1,9	0,5	3,6
1977	0,0	15,9	0,6	2,3	0,6	4,2
1978	0,1	14,5	1,0	2,4	0,3	4,0
1979	0,2	14,0	0,5	2,2	0,7	4,3
1980	0,0	13,1	0,6	2,0	0,4	5,8
1981	0,0	12,6	0,8	2,2	0,4	5,1
1982	0,2	13,8	0,5	2,5	0,4	4,3
1983	0,2	12,2	0,3	2,0	0,7	4,8
1984	0,2	11,0	0,3	2,0	0,2	4,9
1985	0,2	10,4	0,7	1,7	0,2	6,7
1986	0,1	7,8	0,4	1,3	0,4	5,2
1987	0,1	7,7	0,6	1,6	0,2	5,0
1988	0,1	6,4	0,5	1,4	0,2	2,7
1989	0,1	6,8	0,5	1,6	0,2	3,6
1990	0,3	6,4	0,3	1,4	0,3	3,7
1991	0,1	7,7	0,3	1,7	0,1	5,1
1992	0,1	7,3	0,6	1,9	0,3	4,3
1993	0,0	7,7	0,3	1,5	0,0	3,7
1994	0,1	7,4	0,5	1,4	0,2	3,6
1995	0,2	8,3	0,1	1,8	0,1	3,6
1996	0,2	7,3	0,2	1,8	0,3	3,9
1997	0,1	10,7	0,6	1,9	0,8	5,0
1998	0,2	11,6	0,7	3,1	0,5	4,9
1999	0,2	13,2	0,6	2,6	0,4	5,8
2000	0,3	17,5	0,7	2,1	0,5	6,0
2001	0,3	23,0	0,6	3,5	0,9	8,6
2002	0,2	22,7	0,8	4,0	0,8	8,7
2003	0,0	11,7	0,2	1,1	0,6	3,1
2004	0,1	11,5	0,5	0,6	0,6	2,5
2005	0,0	18,2	0,5	0,9	0,9	2,9

Tabell 3.3 Antal nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar per 10 000 i befolkningen, kvinnor 20–29 år

År	Cirkulationsorganens sjukdomar	Psykiska sjukdomar o syndrom samt beteendestörningar	Sjukdomar i muskuloskeletala systemet o bindväven	Sjukdomar i nervsystemet	Skador, förgiftningar mm	Övriga diagnoser
1971	0,2	4,8	0,7	0,7	0,2	1,6
1972	0,1	5,2	1,0	1,0	0,3	1,6
1973	0,1	5,1	0,7	0,8	0,2	1,6
1974	0,1	4,0	1,0	0,6	0,2	1,5
1975	0,1	4,1	0,9	0,7	0,3	1,3
1976	0,1	3,9	1,1	0,6	0,5	1,3
1977	0,2	4,7	1,3	0,9	0,4	1,5
1978	0,2	4,2	1,0	0,6	0,5	1,4
1979	0,2	3,9	1,2	0,7	0,5	1,4
1980	0,2	3,9	1,2	0,6	0,4	1,8
1981	0,2	4,7	1,1	0,5	0,5	1,3
1982	0,3	4,7	1,3	0,7	0,4	1,6
1983	0,1	4,6	1,0	0,8	0,3	1,5
1984	0,1	5,3	1,4	0,8	0,4	1,4
1985	0,3	4,9	1,5	1,1	0,4	1,6
1986	0,2	5,3	1,7	0,5	0,3	1,6
1987	0,2	5,5	1,9	0,8	0,4	1,5
1988	0,1	5,1	2,0	0,9	0,4	1,3
1989	0,1	4,4	2,6	0,9	0,3	1,2
1990	0,1	4,4	2,5	0,6	0,4	1,2
1991	0,1	4,8	1,9	0,7	0,5	1,4
1992	0,1	7,4	2,9	0,7	0,6	1,9
1993	0,3	9,3	4,6	1,4	1,1	2,5
1994	0,4	7,3	3,5	1,1	1,3	2,4
1995	0,3	6,8	2,4	1,1	1,1	2,1
1996	0,2	8,1	3,1	1,0	1,2	2,2
1997	0,2	7,5	2,7	1,2	1,6	1,8
1998	0,3	8,5	2,6	1,0	1,2	1,9
1999	0,1	10,0	3,0	1,3	1,9	2,2
2000	0,1	11,8	3,3	1,1	1,7	2,2
2001	0,2	12,8	3,5	1,4	1,8	2,5
2002	0,4	14,2	4,3	1,1	2,6	3,1
2003	0,3	18,5	3,7	1,2	2,6	3,0
2004	0,3	27,2	5,8	1,7	2,4	3,9
2005	0,2	26,6	4,7	1,5	1,9	3,4

Tabell 3.4 Antal nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar per 10 000 i befolkningen, kvinnor 30–39 år

År	Cirkulationsorganens sjukdomar	Psykiska sjukdomar o syndrom samt beteendestörningar	Sjukdomar i muskuloskeletala systemet o bindväven	Sjukdomar i nervsystemet	Skador, förgiftningar mm	Övriga diagnoser
1971	0,6	8,2	2,3	1,4	0,4	3,2
1972	0,5	9,9	3,0	1,4	0,4	4,0
1973	0,5	9,4	3,6	1,3	0,4	3,3
1974	0,4	7,5	3,5	1,5	0,6	3,4
1975	0,8	6,9	3,0	1,2	0,6	3,7
1976	0,7	8,5	4,3	1,2	0,5	3,9
1977	0,7	9,5	4,5	1,4	0,7	4,3
1978	0,7	8,9	4,7	1,0	0,7	4,1
1979	0,5	8,3	5,1	1,3	0,7	3,8
1980	0,9	8,3	5,1	1,4	0,8	4,1
1981	0,5	8,4	5,7	1,4	0,6	4,4
1982	0,7	9,3	5,5	2,0	0,7	4,1
1983	0,6	9,9	6,5	1,4	1,0	4,5
1984	0,6	10,8	7,2	1,9	0,8	4,3
1985	0,5	12,1	7,8	1,6	0,7	4,2
1986	0,5	11,0	9,6	1,8	0,8	4,2
1987	0,5	12,1	11,6	2,0	0,7	4,6
1988	0,5	11,9	13,9	2,2	0,9	4,3
1989	0,5	10,7	14,7	1,9	1,1	4,5
1990	0,5	10,1	14,6	1,4	0,9	4,0
1991	0,5	11,9	16,2	1,9	1,0	4,5
1992	0,9	16,1	19,7	2,3	1,5	5,6
1993	0,9	20,1	28,6	3,3	3,1	7,9
1994	0,8	15,5	18,3	2,4	2,3	6,7
1995	0,7	13,2	14,0	2,3	2,1	5,2
1996	0,7	14,7	15,9	2,5	2,8	6,1
1997	0,7	14,4	14,0	2,5	2,8	5,4
1998	0,7	14,4	13,3	2,3	2,9	4,9
1999	0,6	17,0	16,4	2,5	4,2	5,3
2000	0,7	21,0	19,9	2,8	5,0	7,1
2001	0,9	22,9	23,5	3,6	5,5	7,2
2002	1,0	29,7	29,0	3,6	7,1	8,8
2003	0,8	32,6	27,4	3,5	6,1	8,2
2004	1,1	44,2	33,4	4,2	6,5	10,5
2005	0,9	40,2	26,2	3,3	4,6	8,8

Tabell 3.5 Antal nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar per 10 000 i befolkningen, kvinnor 40–49 år

År	Cirkulationsorganens sjukdomar	Psykiska sjukdomar o syndrom samt beteendestörningar	Sjukdomar i muskuloskeletala systemet o bindväven	Sjukdomar i nervsystemet	Skador, förgiftningar mm	Övriga diagnoser
1971	3,2	15,4	11,5	3,0	1,0	9,9
1972	4,2	19,7	13,1	3,7	1,2	11,3
1973	3,9	17,8	15,7	2,3	1,2	10,5
1974	3,7	16,8	15,2	2,3	1,3	9,9
1975	3,2	15,1	16,4	2,1	1,6	10,7
1976	3,9	16,6	17,6	2,9	1,4	11,9
1977	3,8	19,6	21,6	2,9	1,9	12,2
1978	4,3	16,8	23,9	2,7	1,5	12,7
1979	4,2	15,2	23,9	2,8	1,6	10,6
1980	3,2	16,3	24,5	2,6	1,8	11,7
1981	3,1	16,4	23,8	3,3	1,9	11,8
1982	3,1	17,1	23,5	4,5	1,8	11,1
1983	2,9	17,1	23,0	3,6	1,6	10,7
1984	2,6	17,5	25,6	2,7	1,5	9,9
1985	2,5	18,1	30,0	3,1	1,8	11,1
1986	2,5	17,5	33,3	3,1	1,8	10,5
1987	2,9	18,4	42,4	3,5	1,9	10,7
1988	2,5	18,6	45,5	2,7	1,6	10,2
1989	2,2	16,7	47,5	3,8	1,7	10,2
1990	2,4	16,1	49,4	3,2	2,1	8,9
1991	2,3	17,0	48,4	3,1	2,3	9,9
1992	3,1	23,8	64,2	4,2	3,0	13,5
1993	4,4	28,8	82,2	5,8	4,9	18,8
1994	2,9	21,2	46,2	4,3	3,7	14,5
1995	2,8	18,3	38,1	3,6	3,0	11,3
1996	3,0	19,3	41,5	3,6	3,8	12,5
1997	2,4	19,4	32,5	3,5	3,6	13,6
1998	2,3	19,2	30,1	4,2	4,2	11,2
1999	2,6	24,4	36,2	4,0	4,8	12,4
2000	3,2	28,7	46,7	4,9	5,7	14,4
2001	2,9	35,5	51,3	5,5	6,9	16,7
2002	3,4	45,4	63,1	6,1	7,1	20,8
2003	3,0	48,1	58,2	5,7	6,7	20,3
2004	3,9	68,1	70,7	6,6	6,4	24,6
2005	2,9	60,2	53,9	6,3	5,8	18,8

Tabell 3.6 Antal nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar per 10 000 i befolkningen, kvinnor 50–54 år

År	Cirkulationsorganens sjukdomar	Psykiska sjukdomar o syndrom samt beteendestörningar	Sjukdomar i muskuloskeletala systemet o bindväven	Sjukdomar i nervsystemet	Skador, förgiftningar mm	Övriga diagnoser
1971	11,6	21,5	28,4	5,0	2,2	20,9
1972	12,6	26,2	36,8	4,5	2,4	20,3
1973	13,0	26,6	39,4	3,7	3,0	22,8
1974	11,9	23,3	39,7	2,7	2,1	19,9
1975	14,8	22,6	41,9	3,8	2,5	22,5
1976	13,5	24,5	50,6	3,9	3,1	24,3
1977	15,2	25,0	55,1	3,6	3,7	28,1
1978	14,0	24,9	60,5	3,8	3,2	24,6
1979	14,2	22,9	59,6	5,0	4,4	23,1
1980	12,7	22,7	63,3	3,7	3,5	26,8
1981	11,3	22,2	62,5	6,9	3,7	27,5
1982	9,6	22,5	58,2	7,4	3,8	25,5
1983	10,6	22,5	59,0	5,4	3,8	23,0
1984	9,5	26,9	66,2	5,3	2,8	23,7
1985	10,4	27,7	71,7	5,0	3,2	23,5
1986	9,4	24,5	86,3	5,4	3,2	23,1
1987	9,3	24,3	100,8	5,1	4,2	22,3
1988	8,8	22,6	111,4	5,5	3,8	21,6
1989	8,1	20,8	115,1	5,1	4,1	20,8
1990	7,7	20,2	113,3	5,1	3,4	20,8
1991	7,3	20,8	108,9	5,0	3,4	21,9
1992	9,5	27,2	135,2	6,0	4,9	26,8
1993	11,9	32,9	143,2	8,7	7,7	34,3
1994	9,2	23,8	79,4	6,9	5,2	26,0
1995	7,3	20,6	65,7	5,4	3,7	21,5
1996	7,6	23,1	73,5	6,3	4,5	23,0
1997	6,2	19,3	56,4	5,3	4,4	22,0
1998	6,0	21,9	50,6	5,3	4,3	20,7
1999	6,8	26,9	64,2	6,6	5,4	22,6
2000	7,7	32,5	77,0	6,4	7,5	25,9
2001	8,5	38,2	88,6	7,0	8,4	30,0
2002	9,6	52,3	96,2	7,4	8,6	34,8
2003	8,6	56,5	90,2	7,5	6,8	31,7
2004	9,4	74,9	99,1	7,8	6,9	33,9
2005	7,3	63,9	75,3	6,2	5,3	27,1

Tabell 3.7 Antal nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar per 10 000 i befolkningen, kvinnor 55–59 år

År	Cirkulationsorganens sjukdomar	Psykiska sjukdomar o syndrom samt beteendestörningar	Sjukdomar i muskuloskeletala systemet o bindväven	Sjukdomar i nervsystemet	Skador, förgiftningar mm	Övriga diagnoser
1971	28,1	27,1	52,1	5,5	4,9	30,8
1972	33,0	35,4	64,3	5,6	4,9	35,2
1973	34,2	34,2	72,6	4,5	5,7	34,5
1974	29,9	29,2	68,2	5,1	5,4	33,0
1975	28,9	26,7	73,9	4,3	5,4	36,3
1976	35,2	29,4	87,1	5,9	6,0	40,0
1977	35,0	28,4	97,5	5,1	7,4	43,2
1978	31,8	28,9	94,1	4,9	5,6	40,8
1979	32,0	28,1	103,6	4,8	8,0	41,9
1980	30,3	24,9	113,4	5,7	8,2	42,3
1981	26,2	24,5	102,2	8,2	6,8	38,9
1982	22,6	23,6	93,9	9,2	6,6	39,6
1983	22,4	26,5	93,3	7,3	6,4	36,6
1984	20,4	28,2	108,3	5,9	5,9	38,1
1985	22,5	31,3	127,4	7,2	7,8	37,3
1986	22,4	29,5	143,3	6,6	6,4	37,6
1987	21,9	32,1	157,3	6,5	7,8	40,0
1988	22,3	29,1	180,3	6,1	7,4	43,6
1989	19,5	26,3	180,6	7,0	7,1	38,2
1990	18,8	24,1	182,7	5,5	6,5	37,1
1991	18,4	24,9	169,4	6,4	6,2	36,8
1992	24,7	30,5	209,4	7,7	8,6	46,2
1993	24,2	33,5	206,6	10,0	10,1	54,7
1994	19,5	27,9	145,3	8,3	7,1	42,0
1995	17,1	23,3	113,1	5,8	5,7	36,7
1996	17,8	26,9	119,4	7,2	7,3	38,8
1997	13,0	20,6	88,0	7,1	6,9	35,3
1998	11,6	21,3	81,5	5,9	6,8	33,7
1999	14,3	28,5	97,7	8,0	8,2	37,7
2000	16,7	36,7	117,7	8,5	9,3	42,7
2001	17,9	44,9	131,6	9,1	10,3	49,6
2002	19,1	61,2	148,0	9,4	11,4	58,4
2003	17,1	65,9	126,5	9,0	10,1	49,5
2004	16,5	79,8	133,2	8,6	9,0	49,0
2005	12,7	66,4	99,7	8,2	6,4	37,0

Tabell 3.8 Antal nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar per 10 000 i befolkningen, kvinnor 60– år ¹⁸

År	Cirkulationsorganens sjukdomar	Psykiska sjukdomar o syndrom samt beteendestörningar	Sjukdomar i muskuloskeletala systemet o bindväven	Sjukdomar i nervsystemet	Skador, förgiftningar mm	Övriga diagnoser
1971	52,7	28,1	76,3	5,1	6,6	43,3
1972	65,0	29,5	93,5	6,8	9,2	51,3
1973	67,0	28,0	97,1	5,8	7,6	48,1
1974	59,8	25,5	90,6	4,9	7,5	43,8
1975	50,3	21,0	83,6	5,0	7,8	42,5
1976	43,8	17,7	85,1	4,0	6,1	37,1
1977	50,7	21,7	108,2	5,3	10,3	48,5
1978	45,1	20,9	102,4	4,9	9,8	45,0
1979	42,9	19,2	101,8	4,5	9,7	46,3
1980	40,1	19,2	106,1	4,8	10,9	43,7
1981	35,9	18,0	101,2	6,5	9,6	42,9
1982	34,1	18,2	92,8	7,9	9,0	41,8
1983	32,1	17,1	96,4	6,6	8,1	42,4
1984	28,1	18,3	99,5	4,6	8,7	38,4
1985	31,0	20,9	121,2	5,6	8,8	43,5
1986	33,0	23,5	136,0	6,1	8,1	45,7
1987	33,7	24,0	162,4	5,7	9,8	44,0
1988	34,0	22,1	183,3	6,0	10,7	43,6
1989	31,4	23,2	198,6	5,9	10,7	47,1
1990	30,0	23,5	200,1	4,9	8,8	48,6
1991	28,5	22,2	193,2	6,2	9,6	46,3
1992	35,8	26,6	237,9	7,4	11,1	62,4
1993	33,4	23,7	194,3	7,0	10,8	61,2
1994	26,1	17,6	131,0	5,8	7,1	44,0
1995	20,5	17,0	105,4	4,4	6,1	37,5
1996	26,3	21,5	134,1	5,1	8,0	46,8
1997	21,8	16,2	116,3	6,2	6,9	45,1
1998	12,4	11,3	65,7	5,1	5,4	31,6
1999	16,7	18,0	97,2	5,7	6,8	36,9
2000	19,4	27,9	121,6	6,5	8,1	45,6
2001	23,3	36,4	137,8	7,6	10,1	54,5
2002	23,4	51,5	160,4	8,8	11,1	64,1
2003	24,5	61,0	150,9	8,3	10,7	59,8
2004	24,0	72,4	155,6	9,1	9,3	61,6
2005	19,7	54,8	114,7	7,0	8,7	46,9

¹⁸ 60–66 år under perioden 1971–1976, 60–64 år under perioden 1977–2005.

Tabell 3.9 Antal nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar per 10 000 i befolkningen, män 16– år ¹⁹

År	Cirkulationsorganens sjukdomar	Psykiska sjukdomar o syndrom samt beteendestörningar	Sjukdomar i muskuloskeletala systemet o bindväven	Sjukdomar i nervsystemet	Skador, förgiftningar mm	Övriga diagnoser
1971	24,4	17,7	30,8	3,9	4,0	19,0
1972	27,4	20,8	34,1	4,1	4,1	19,9
1973	27,2	20,8	34,2	3,3	3,8	17,6
1974	24,1	16,5	29,0	3,0	3,3	15,1
1975	23,8	14,9	29,5	2,9	3,6	15,4
1976	22,2	15,5	29,1	2,7	3,7	14,9
1977	22,9	19,3	31,5	2,6	3,7	15,3
1978	22,8	17,7	30,2	2,9	3,7	15,0
1979	21,1	15,6	29,4	2,6	3,9	14,3
1980	20,5	14,7	28,9	2,9	4,0	14,4
1981	18,9	14,5	27,4	3,2	4,0	14,0
1982	17,8	15,1	24,8	3,5	4,0	13,8
1983	16,8	15,0	24,4	3,3	3,5	13,0
1984	14,8	15,0	25,3	3,0	3,2	12,7
1985	15,2	15,9	27,5	3,1	3,0	13,4
1986	15,1	15,4	30,3	2,9	3,3	13,0
1987	15,0	15,9	33,4	2,9	3,4	12,8
1988	14,2	14,8	36,0	2,7	3,1	12,6
1989	13,0	13,8	35,6	2,6	3,2	12,1
1990	11,9	13,7	34,4	2,6	3,2	11,2
1991	12,4	15,6	35,0	3,0	3,3	12,3
1992	15,2	19,7	45,5	3,8	4,1	15,5
1993	16,9	22,0	52,1	4,4	5,7	18,7
1994	12,2	16,8	31,0	3,4	4,0	13,6
1995	10,3	14,1	24,2	2,9	3,3	11,2
1996	11,3	15,9	27,4	3,2	4,0	12,5
1997	8,6	14,2	22,9	3,1	3,6	12,5
1998	6,8	14,4	16,5	2,8	3,5	10,3
1999	8,0	17,0	19,3	3,2	4,2	11,3
2000	9,3	20,0	23,5	3,8	4,7	12,7
2001	10,1	23,6	27,6	4,0	5,2	13,9
2002	11,0	26,7	32,5	4,2	6,0	15,6
2003	9,6	26,3	29,4	3,8	5,6	14,4
2004	10,4	31,4	32,3	4,6	5,9	15,8
2005	8,3	28,4	25,4	3,9	4,5	12,9

¹⁹ 16–66 år under perioden 1971–1976, 16–64 år under perioden 1977–2005.

Tabell 3.10 Antal nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar per 10 000 i befolkningen, män 16–19 år

År	Cirkulationsorganens sjukdomar	Psykiska sjukdomar o syndrom samt beteendestörningar	Sjukdomar i muskuloskeletala systemet o bindväven	Sjukdomar i nervsystemet	Skador, förgiftningar mm	Övriga diagnoser
1971	0,1	21,8	0,2	3,7	0,7	4,2
1972	0,1	23,2	0,5	4,4	1,2	5,5
1973	0,2	22,7	0,2	2,7	1,1	4,1
1974	0,0	19,8	0,3	2,8	0,6	3,6
1975	0,0	20,8	0,3	2,9	0,8	3,8
1976	0,0	20,3	0,4	3,2	1,5	4,4
1977	0,1	21,5	0,2	3,0	1,0	4,8
1978	0,0	18,4	0,3	3,3	1,0	4,9
1979	0,2	18,4	0,4	2,7	0,8	5,3
1980	0,1	17,8	0,4	3,2	1,0	7,3
1981	0,1	17,6	0,3	3,7	0,8	5,1
1982	0,2	17,0	0,6	3,0	1,2	4,7
1983	0,1	14,9	0,2	3,1	1,1	5,7
1984	0,2	13,6	0,2	3,4	0,9	6,3
1985	0,0	13,4	0,2	3,2	0,6	7,1
1986	0,2	10,7	0,3	2,2	0,6	6,2
1987	0,2	8,9	0,4	2,3	0,5	4,6
1988	0,2	8,5	0,1	2,0	0,4	4,2
1989	0,0	8,2	0,2	1,8	0,6	4,1
1990	0,1	8,0	0,1	2,2	0,3	4,3
1991	0,1	8,9	0,3	2,3	0,6	5,5
1992	0,1	9,8	0,3	2,0	0,6	4,3
1993	0,0	9,1	0,2	2,3	0,7	4,3
1994	0,3	9,3	0,2	1,8	0,8	3,5
1995	0,2	10,8	0,2	2,2	0,7	3,8
1996	0,2	12,1	0,2	2,3	0,7	4,5
1997	0,2	12,6	0,4	2,1	1,1	5,6
1998	0,4	15,2	0,1	3,1	0,6	5,6
1999	0,1	18,8	0,3	3,2	0,6	6,3
2000	0,2	22,6	0,3	4,0	0,3	6,5
2001	0,1	30,2	0,1	4,4	0,7	8,6
2002	0,2	30,8	0,2	4,6	0,7	9,0
2003	0,1	15,0	0,0	1,3	0,6	3,8
2004	0,1	13,1	0,0	0,8	0,8	3,2
2005	0,1	18,8	0,6	0,9	0,7	4,3

Tabell 3.11 Antal nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar per 10 000 i befolkningen, män 20–29 år

År	Cirkulationsorganens sjukdomar	Psykiska sjukdomar o syndrom samt beteendestörningar	Sjukdomar i muskuloskeletala systemet o bindväven	Sjukdomar i nervsystemet	Skador, förgiftningar mm	Övriga diagnoser
1971	0,1	5,5	0,2	0,5	0,6	0,7
1972	0,1	6,3	0,3	0,6	0,7	0,8
1973	0,2	6,6	0,3	0,6	0,7	0,9
1974	0,1	5,8	0,2	0,4	0,6	0,7
1975	0,1	4,9	0,3	0,5	0,7	0,7
1976	0,1	5,1	0,3	0,4	0,6	0,6
1977	0,1	7,0	0,4	0,3	0,5	0,8
1978	0,1	6,0	0,3	0,6	0,7	0,7
1979	0,1	5,7	0,3	0,1	0,7	0,7
1980	0,1	5,4	0,4	0,4	1,0	0,9
1981	0,2	5,8	0,2	0,4	0,7	0,8
1982	0,0	6,8	0,3	0,4	1,0	0,9
1983	0,0	6,7	0,5	0,4	0,9	0,7
1984	0,1	6,7	0,5	0,6	0,9	0,8
1985	0,0	7,5	0,4	0,7	0,7	0,8
1986	0,1	6,5	0,5	0,6	0,7	0,7
1987	0,1	7,2	0,5	0,6	0,7	0,7
1988	0,2	6,2	0,6	0,4	0,7	0,7
1989	0,1	5,3	0,5	0,6	0,5	0,7
1990	0,1	5,6	0,5	0,5	0,6	0,6
1991	0,1	6,6	0,4	0,6	0,6	0,6
1992	0,1	9,1	0,7	0,7	0,8	1,2
1993	0,2	10,7	1,0	1,0	1,9	1,9
1994	0,2	8,6	1,0	0,8	1,1	1,2
1995	0,1	7,3	0,6	0,7	0,9	1,3
1996	0,2	8,4	0,6	0,8	1,2	1,1
1997	0,2	8,3	0,7	1,0	1,2	1,2
1998	0,2	8,3	0,4	0,7	1,3	0,9
1999	0,1	9,4	0,7	0,8	1,3	1,3
2000	0,2	11,0	0,8	0,9	1,3	1,5
2001	0,1	11,9	1,1	0,9	1,5	1,4
2002	0,1	13,9	1,3	0,8	2,1	1,6
2003	0,2	16,3	1,3	0,9	2,5	2,6
2004	0,2	21,2	1,7	1,1	2,6	2,2
2005	0,2	21,5	1,4	1,2	1,8	2,3

Tabell 3.12 Antal nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar per 10 000 i befolkningen, män 30–39 år

År	Cirkulationsorganens sjukdomar	Psykiska sjukdomar o syndrom samt beteendestörningar	Sjukdomar i muskuloskeletala systemet o bindväven	Sjukdomar i nervsystemet	Skador, förgiftningar mm	Övriga diagnoser
1971	0,7	8,5	1,2	1,2	1,0	1,9
1972	0,5	10,1	1,8	1,2	1,2	2,9
1973	0,6	10,2	1,9	1,1	1,1	2,4
1974	0,4	8,3	1,9	0,9	0,7	2,2
1975	0,6	7,3	1,7	1,1	1,1	2,0
1976	0,6	8,4	1,7	0,9	1,0	2,1
1977	0,5	11,8	2,2	0,7	0,9	2,1
1978	0,6	11,3	2,1	0,8	1,2	1,9
1979	0,6	10,0	2,6	0,9	1,2	2,0
1980	0,5	8,7	2,6	0,9	1,3	2,1
1981	0,7	9,4	2,7	1,0	1,6	2,7
1982	0,6	11,1	3,0	1,1	1,3	2,7
1983	0,6	12,0	2,6	1,4	1,2	2,7
1984	0,7	12,2	3,1	1,1	1,3	2,6
1985	0,7	13,1	2,8	1,1	1,1	2,8
1986	0,7	12,9	3,1	1,1	1,2	2,3
1987	0,6	13,8	3,9	1,2	1,3	2,3
1988	0,7	13,4	5,0	1,0	1,2	2,5
1989	0,4	12,8	4,3	1,1	1,3	2,1
1990	0,7	12,3	4,3	1,1	1,7	2,2
1991	0,6	15,4	4,7	1,5	1,5	2,9
1992	0,9	20,9	6,5	1,6	2,0	3,4
1993	1,0	23,2	11,1	2,1	3,2	6,1
1994	0,7	17,1	6,2	1,7	2,3	4,6
1995	0,6	13,6	5,2	1,5	2,2	3,1
1996	0,6	15,2	6,3	1,6	2,2	3,1
1997	0,8	13,2	4,4	1,5	2,5	3,3
1998	0,5	13,4	4,1	1,2	2,6	2,9
1999	0,6	15,5	4,6	1,5	3,5	2,9
2000	0,6	17,2	5,5	1,6	3,4	3,4
2001	0,6	19,9	7,1	1,8	3,7	3,8
2002	0,8	20,5	8,9	1,8	4,8	4,7
2003	0,7	20,4	8,0	2,0	5,1	4,4
2004	1,1	24,7	10,0	2,3	4,7	5,2
2005	0,8	22,5	8,0	1,8	3,5	3,9

Tabell 3.13 Antal nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar per 10 000 i befolkningen, män 40–49 år

År	Cirkulationsorganens sjukdomar	Psykiska sjukdomar o syndrom samt beteendestörningar	Sjukdomar i muskuloskeletala systemet o bindväven	Sjukdomar i nervsystemet	Skador, förgiftningar mm	Övriga diagnoser
1971	4,1	14,5	7,7	2,4	1,8	6,7
1972	6,0	20,9	9,2	3,3	2,6	8,2
1973	5,7	21,6	11,6	2,1	2,3	7,7
1974	5,4	16,8	9,9	1,9	2,3	6,3
1975	5,3	14,9	11,0	2,0	2,6	7,3
1976	6,3	16,5	12,2	1,9	2,8	7,4
1977	6,7	22,4	14,4	1,8	2,7	7,3
1978	7,3	21,3	14,6	2,2	2,6	8,4
1979	5,9	18,6	14,6	2,2	2,7	7,4
1980	6,1	15,7	14,1	2,2	2,8	7,5
1981	5,7	15,5	14,1	2,5	3,0	7,7
1982	5,7	15,9	13,8	2,4	3,0	8,0
1983	5,1	16,4	12,4	2,3	2,5	6,9
1984	4,9	17,6	13,9	2,6	2,2	6,5
1985	4,9	16,9	13,4	2,4	3,1	7,3
1986	5,3	16,9	14,8	2,5	2,5	7,3
1987	4,9	17,5	18,0	2,7	3,1	6,5
1988	4,8	16,4	20,3	2,3	2,5	6,8
1989	4,0	15,6	20,0	2,4	2,6	6,7
1990	3,7	15,6	19,9	2,3	2,7	6,5
1991	4,4	17,7	19,6	2,6	2,7	7,0
1992	5,3	23,2	27,0	3,7	4,0	9,1
1993	7,6	27,1	40,7	4,9	5,7	13,4
1994	5,6	19,5	22,2	3,3	4,7	10,3
1995	5,1	17,0	19,6	2,7	3,6	7,6
1996	4,3	19,0	19,6	2,8	4,4	8,1
1997	3,9	17,1	15,3	2,8	3,3	7,8
1998	3,6	17,5	14,3	2,6	3,7	8,0
1999	3,4	20,7	15,9	3,1	4,1	7,6
2000	4,0	24,4	18,9	3,8	5,0	9,3
2001	4,0	26,9	22,1	3,1	6,0	9,9
2002	4,3	30,8	26,7	3,5	6,8	11,2
2003	4,1	31,6	25,3	3,3	5,8	10,0
2004	4,2	37,9	29,2	4,4	6,7	12,1
2005	3,4	32,5	22,6	4,0	4,9	9,0

Tabell 3.14 Antal nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar per 10 000 i befolkningen, män 50–54 år

År	Cirkulationsorganens sjukdomar	Psykiska sjukdomar o syndrom samt beteendestörningar	Sjukdomar i muskuloskeletala systemet o bindväven	Sjukdomar i nervsystemet	Skador, förgiftningar mm	Övriga diagnoser
1971	18,9	22,6	24,2	5,2	3,9	16,8
1972	20,3	28,3	28,8	4,9	4,2	20,2
1973	24,5	32,1	33,5	4,0	4,2	18,5
1974	21,2	25,1	28,6	3,5	3,9	15,1
1975	22,9	22,1	32,6	3,7	4,6	17,2
1976	24,2	26,4	35,4	4,5	4,5	17,1
1977	27,3	30,6	42,1	4,2	5,7	20,1
1978	27,3	28,0	44,2	4,1	5,3	20,3
1979	28,1	23,5	43,2	3,6	6,0	18,8
1980	27,7	23,4	43,5	4,7	6,0	20,3
1981	25,3	21,7	42,2	4,6	6,1	20,4
1982	24,2	22,3	43,3	6,0	6,4	20,1
1983	23,5	21,5	37,5	5,6	4,6	19,4
1984	21,0	21,5	40,4	4,9	5,2	19,1
1985	21,2	25,4	47,8	5,8	5,1	19,9
1986	19,0	26,0	51,4	4,6	5,0	17,8
1987	21,8	26,2	58,8	4,9	5,4	20,0
1988	18,9	22,1	66,8	5,0	5,3	19,1
1989	19,0	20,2	63,3	4,5	5,1	17,4
1990	17,7	20,8	62,0	4,5	5,3	16,2
1991	19,6	24,8	62,1	4,9	5,9	19,3
1992	20,2	27,8	81,0	6,5	6,9	22,4
1993	28,8	30,4	97,9	7,9	9,3	29,9
1994	20,0	23,6	54,8	6,4	6,4	22,5
1995	15,9	19,2	43,0	5,0	5,3	19,8
1996	16,0	21,0	42,6	4,9	6,3	18,3
1997	11,1	17,7	31,1	5,2	5,7	17,6
1998	10,8	18,0	28,6	4,3	5,4	16,9
1999	13,8	22,8	31,6	5,3	6,9	16,8
2000	13,0	25,8	37,7	6,2	6,9	18,5
2001	14,2	28,8	43,4	6,3	7,3	20,7
2002	15,0	32,8	51,4	6,4	7,9	21,2
2003	12,2	34,5	44,4	5,0	6,6	20,9
2004	13,1	43,4	49,0	7,1	7,8	21,3
2005	10,5	37,3	39,1	5,2	6,1	18,2

Tabell 3.15 Antal nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar per 10 000 i befolkningen, män 55–59 år

År	Cirkulationsorganens sjukdomar	Psykiska sjukdomar o syndrom samt beteendestörningar	Sjukdomar i muskuloskeletala systemet o bindväven	Sjukdomar i nervsystemet	Skador, förgiftningar mm	Övriga diagnoser
1971	47,9	33,4	62,4	8,6	7,9	34,9
1972	58,7	37,5	73,8	7,8	8,6	37,0
1973	59,1	38,2	78,4	7,2	8,2	35,6
1974	52,5	29,4	63,6	6,4	6,3	31,8
1975	58,8	27,3	70,3	5,8	8,2	35,4
1976	64,2	28,8	83,4	6,2	9,6	41,6
1977	70,3	37,4	95,0	6,6	10,6	42,3
1978	75,3	33,7	95,0	7,5	9,5	44,0
1979	75,4	29,9	101,3	7,4	11,7	45,1
1980	70,8	30,6	102,3	7,2	10,9	41,6
1981	65,5	30,4	97,9	8,9	10,9	42,5
1982	66,0	29,7	86,4	10,6	11,0	41,8
1983	60,0	28,3	90,2	8,4	9,3	40,7
1984	55,3	28,1	95,0	7,3	9,0	39,9
1985	56,4	29,7	105,0	8,6	8,8	43,3
1986	59,2	29,5	120,6	9,1	10,0	44,6
1987	60,0	29,6	133,4	8,1	9,2	44,1
1988	54,9	30,5	139,2	7,5	10,2	44,7
1989	52,0	27,0	142,6	7,9	10,3	44,6
1990	50,6	27,2	138,2	7,5	10,2	37,9
1991	51,7	26,2	140,3	8,7	10,7	40,7
1992	61,3	33,0	177,2	10,9	11,0	55,4
1993	71,6	38,2	198,3	13,4	17,5	66,1
1994	53,7	28,4	124,8	9,3	10,7	46,5
1995	43,9	22,8	89,5	7,8	8,6	38,3
1996	42,5	22,9	88,3	8,5	9,4	38,6
1997	28,2	19,5	60,1	7,6	8,0	35,6
1998	25,5	20,0	55,9	8,0	7,5	32,5
1999	29,2	22,8	61,4	7,6	8,8	35,0
2000	32,3	27,6	68,4	8,1	10,2	36,9
2001	34,7	34,6	76,3	9,3	10,7	38,0
2002	37,0	41,8	87,3	9,8	11,1	42,3
2003	28,4	38,4	76,1	9,0	9,5	35,4
2004	31,0	45,2	78,8	10,1	9,7	39,1
2005	23,9	38,5	61,2	8,7	7,2	30,2

Tabell 3.16 Antal nybeviljade förtidspensioner och sjuk- och aktivitetsersättningar per 10 000 i befolkningen, män 60– år ²⁰

År	Cirkulationsorganens sjukdomar	Psykiska sjukdomar o syndrom samt beteendestörningar	Sjukdomar i muskuloskeletala systemet o bindväven	Sjukdomar i nervsystemet	Skador, förgiftningar mm	Övriga diagnoser
1971	144,5	42,0	176,1	12,6	18,6	100,6
1972	156,0	45,7	185,9	13,3	16,2	98,4
1973	150,9	40,5	175,5	10,3	14,7	83,8
1974	134,2	31,6	150,8	9,9	13,2	72,3
1975	125,8	27,7	146,2	9,2	12,5	69,3
1976	106,5	24,6	129,8	7,4	12,4	60,6
1977	137,7	31,4	171,8	8,5	14,5	78,8
1978	131,7	28,9	157,2	9,3	15,4	72,8
1979	116,7	24,5	143,6	7,8	14,9	67,3
1980	115,4	23,9	139,3	9,2	14,8	68,7
1981	107,0	22,3	130,5	10,7	14,8	64,2
1982	98,0	21,4	113,4	10,8	14,5	63,5
1983	95,4	21,7	116,7	10,3	14,1	58,4
1984	81,2	20,1	117,1	8,6	11,2	57,6
1985	87,6	23,0	132,0	8,4	9,2	60,6
1986	87,5	23,5	146,2	8,2	12,9	60,6
1987	86,7	25,1	156,6	8,5	12,2	62,4
1988	88,4	21,8	171,4	8,3	10,5	61,0
1989	82,3	22,3	174,9	7,0	12,5	59,8
1990	73,1	21,3	169,8	7,9	10,8	57,7
1991	75,8	22,6	177,9	9,1	10,6	62,3
1992	99,2	25,7	229,6	11,3	14,2	78,2
1993	92,4	23,1	215,3	8,9	13,3	77,5
1994	64,0	18,5	127,4	8,0	8,8	54,0
1995	53,5	13,1	95,6	6,8	7,3	43,1
1996	69,7	19,0	135,6	8,5	11,0	59,7
1997	55,1	16,1	137,1	7,3	8,9	60,7
1998	31,2	12,2	56,3	5,8	7,0	33,7
1999	37,2	14,1	71,3	7,0	8,1	41,2
2000	47,0	18,5	91,6	8,4	9,8	44,7
2001	49,6	26,1	106,3	10,0	10,2	48,9
2002	53,0	31,7	118,1	9,8	11,8	53,6
2003	48,6	36,0	106,3	10,5	11,8	52,3
2004	50,1	39,2	111,5	11,8	11,3	55,7
2005	39,1	33,3	84,6	9,5	9,0	45,0

²⁰ 60–66 år under perioden 1971–1976, 60–64 år under perioden 1977–2005.

Följande Redovisar har publicerats under år 2007

- 2007:1 Nyckeltal för balanstalet 2005
- 2007:2 Vad händer när någon i aktiv ålder dör? En empirisk analys av förändringen i ekonomisk standard efter ett dödsfall 2003
- 2007:3 Diagnosmönster i förändring – nybeviljade förtidspensioner, sjukersättningar och aktivitetsersättningar 1971–2005
- 2007:4 Psykiska sjukdomar och sjukdomar i rörelseorganen – nybeviljade förtidspensioner, sjukersättningar och aktivitetsersättningar 1987–2005